

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО СКЛАДНИКА МЕТОДИКИ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ФІЗИКИ В ГІМНАЗІЇ

Ю. С. Мельник, канд. пед. наук

Методологічною основою формування сучасного змісту навчання фізики в 7–9-х класах є посилення його цільової та компетентісної спрямованості, а важливою умовою реалізації – створення та впровадження методичної системи компетентісно орієнтованого навчання, яка забезпечувала б формування відповідних компонентів ключових та предметної компетентностей засобами базового курсу.

Оскільки цільовий складник методики визначає навчальні орієнтири для відповідного рівня шкільної фізичної освіти, основою цілепокладання базового курсу має стати конкретизація на рівні цільових настанов компонентів предметної (відповідні знання, уміння, навички й ціннісні орієнтації) та ключових компетентностей (комунікативної, математичної, інформаційно-цифрової, ініціативності та підприємливості, екологічної грамотності та здорового способу життя).

Функціональність процесуального складника методики компетентісно орієнтованого навчання фізики в гімназії реалізується шляхом організації такої навчальної діяльності, у процесі якої зусилля її суб'єктів спрямовано на створення умов формування відповідних компетентностей, забезпечення можливостей самостійної роботи, формування вмінь та навичок розв'язувати якісні й кількісні фізичні задачі, планувати та проводити фізичний експеримент, здійснювати самоконтроль.

На основі аналізу результатів упровадження розробленої методики здійснено її перевірку та оцінку ефективності в процесі розв'язування фізичних задач: обґрунтовано критеріально-діагностувальний апарат, визначено контрольні й експериментальні групи учнів (ЕГ, КГ), встановлено рівні сформованості компетентностей, здійснено якісний аналіз та статистичне оброблення результатів експерименту.

Важливим компонентом результативного складника компетентісно орієнтованої методики навчання фізики в гімназії, де представлено освітні результати у проекції на компетентності як прояв застосування набутого пізнавального досвіду в конкретних життєвих ситуаціях, є діагностика навчальних досягнень учнів.

Основними критеріями ефективності запропонованої методики є сформованість складників ключових і предметної компетентностей: когнітивного – навчання є результативним, якщо рівень засвоєння знань в ЕГ підвищується; діяльнісного – навчання є ефективним, якщо в учнів підвищується рівень сформованості знань, умінь і навичок під час розв'язування задач; ціннісного – рівень мотивації учнів підвищується і в них формується позитивне ставлення до фізики як науки, що проявляється у зацікавленості навчальним предметом, готовністю виконання практичних завдань, ініціативністю тощо. Переорієнтація на з'ясування готовності практично використовувати набуті знання впливає на комплексну оцінку й контроль результатів навчання, визначення рівнів сформованості компетентностей учнів.